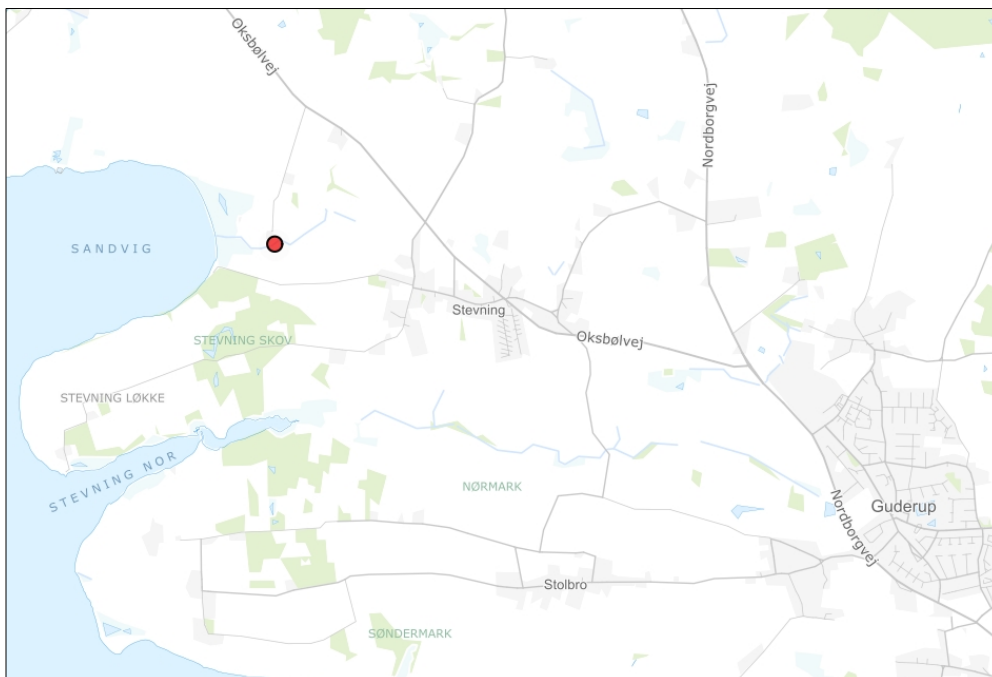

Sønderborg Kommune
Vand & Natur
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

Tilladelse til vandløbsrestaurering af Holmbæk

Sønderborg Kommune, Vand & Natur, meddeler hermed tilladelse til vandløbsrestaurering af Holmbæk.

Projektområdet omfatter dele af matrikel nummer:
2, 8 og 160 Stevning, Svenstrup
74 og 87 Brandsbøl, Havnbjerg

Figur 1. Oversigtskort over projektområdet ved Holmbæk (rød prik)

Vand og Natur

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 64 00

E: post@sonderborg.dk
W: sonderborgkommune.dk

20. juni 2024
23/72486
KS:VRKN

Tilladelse til restaurering af vandløb

Tilladelsen til vandløbsrestaurering af Holmbæk meddeles efter Vandløbsloven¹ på følgende vilkår:

- At projektet gennemføres som beskrevet under projektbeskrivelse i denne afgørelse.
- At anlægsarbejdet foretages i perioden 1. juni til 15. oktober af hensyn til ørredgydning og -yngel.
- At anlægsarbejdet ikke giver anledning til unødige materialeflugt eller anden forurening, der kan skade vandløbet nedstrøms
- At dræn der er kendt i forbindelse med projektet eller som opdages i forbindelse med gravearbejdet skal forlænges eller forkortes så de har udløb over vandløbsbunden. Rørudløb placeres så der dannes medløb.
- At kommunen er ansvarlig for tilsyn ved gennemførelsen
- Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 3 år fra datoen for meddelelse af tilladelsen.

Baggrund

Restaureringen omfatter dele af det målsatte offentlige vandløb Holmbæk. Se figur 1.

Sønderborg Kommune har i 2021 anmodet det rådgivende firma Bangsgaard og Paludan ApS, om at udarbejde en teknisk forundersøgelse for et restaureringsprojekt i Holmbæk.

Vandløbsrestaureringen af Holmbæk er en del af implementeringen af Statens Vandområdeplan 2021-2027 for hovedvandopland 1.11 Lillebælt/Jylland.

Realisering af projektet er således medvirkende til at forbedre de fysiske forhold i vandløbet, for derigennem at opfylde statens miljømål om god økologisk tilstand for fisk, smådyr, fytobenthos og vandplanter.

Projektbeskrivelse

Projektområdet omfatter delstrækninger af Holmbæk. Restaureringen består af 3 projektiltag, se figur 2.

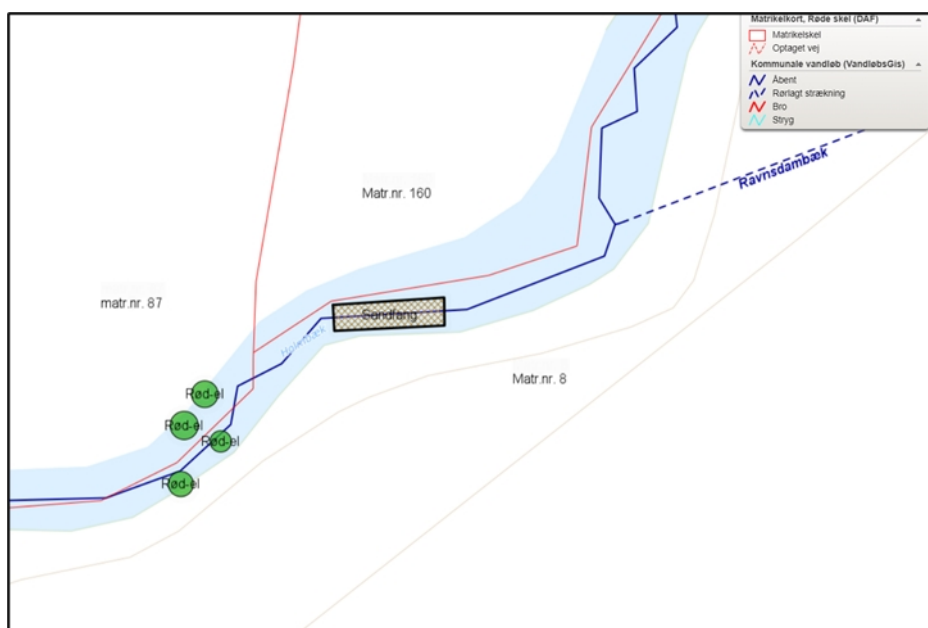
---

¹ Afgørelsen er meddelt i henhold til § 37 i Bekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019 om lov om vandløb (Vandløbsloven) og § 25 i Bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og -restaurering m.v.

Figur 3. Billeder af sandpuder og sandtransport fra tilsyn.

Figur 4. Placering af projekttiltag 1 etablering af sandfang i ca. st. 430-440 m og projekttiltag 2 plantning af en gruppe rød-el i ca. st. 470-485.

Projekttiltag 2: Plantning af træer

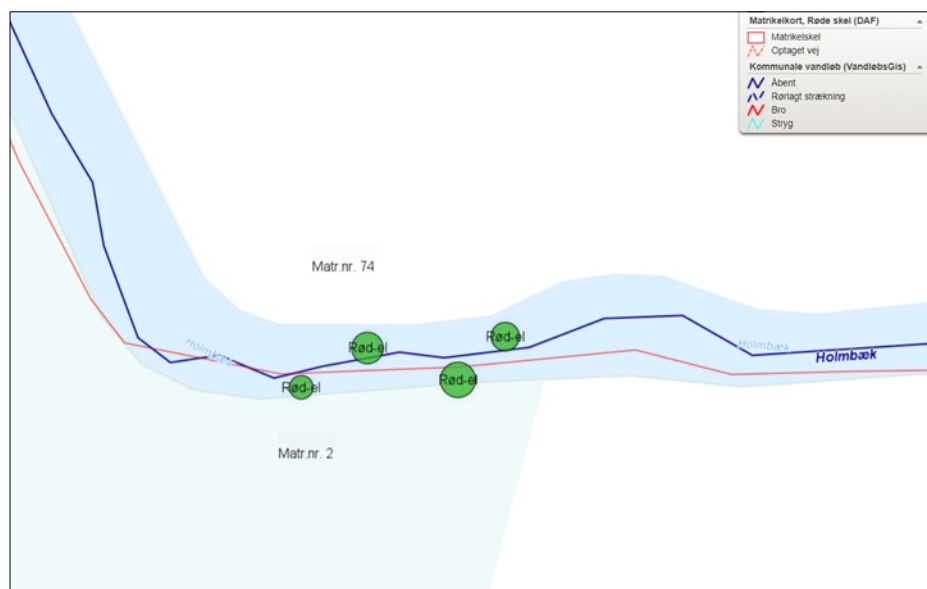
På strækning st. 470-485 m udplantes en gruppe på 3-6 rød-el træer, se figur 4. De skal forhindre opvækst af tagrør og forbedre de fysiske forhold i vandløbet.

Træerne plantes i brinkfoden ved vandløbet så tæt på vandspejlet som muligt ved vintermiddelvandstand for at rødderne kan skabe gode levesteder for dyr og fisk.

Projekttiltag 3: Plantning af træer

På strækning st. 950-975 m udplantes en gruppe på 3-6 rød-el træer, se figur 5. De skal forhindre opvækst af tagrør og forbedre de fysiske forhold i vandløbet.

Træerne plantes i brinkfoden ved vandløbet så tæt på vandspejlet som muligt ved vintermiddelvandstand for at rødderne kan skabe gode levesteder for dyr og fisk.

Figur 5. Skitse af projekttiltag 3 plantning af en gruppe rød-el træer i ca. st. 950-975 m

Forudgående høringsperiode

Projektet har været fremlagt for offentligheden i en 8 ugers periode fra den 30. november 2023 til den 25. januar 2024.

Projektet har samtidig været til udtalelse hos berørte myndigheder og organisationer.

I høringsperioden har det været muligt at komme med indsigelser, bemærkninger og ændringsforslag til projektet. Sønderborg Kommune har ikke modtaget indsigelser til projektet i høringsperioden.

Vurdering af projektets miljømæssige og afvandingsmæssige betydning

Vandløbet, Holmbæk

Sønderborg Kommune skal ifølge statens vandområdeplan for hovedoplandet 1.11 Lillebælt/Jylland opfylde miljømålet om god økologisk tilstand for vandforekomst o3392 Holmbæk. Vandforekomsten opfylder ikke målsætningen, og kommunen har derfor forberedt et restaureringsprojekt, der skal forbedre de fysiske forhold i vandløbet

Vandløbet Holmbæk er et offentligt vandløb. Vandløbet starter nord for Stevning og løber ud i Sandvig og videre til Als Fjord. Holmbæk er et lille vandløb med gode fysiske forhold med stenet/gruset bund og stedvise sandede stræk. Det meste af vandløbet er skygget af omgivende vegetation.

Holmbæk har en moderat økologisk tilstand hvad angår smådyr. Tilstanden for planter, fisk og fytobenthos er ukendt.

Der er dog observeret både gydende ørreder og ørredyngel i vandløbet.

Vandløbsrestaureringsprojektet i vandområde o3392 vil forbedre de fysiske forhold i vandløbet og forbedre vandløbet som gyde- og opvækstområde for ørreder. Forholdene forbedres ved at etablere et sandfang og plante rød-el træer.

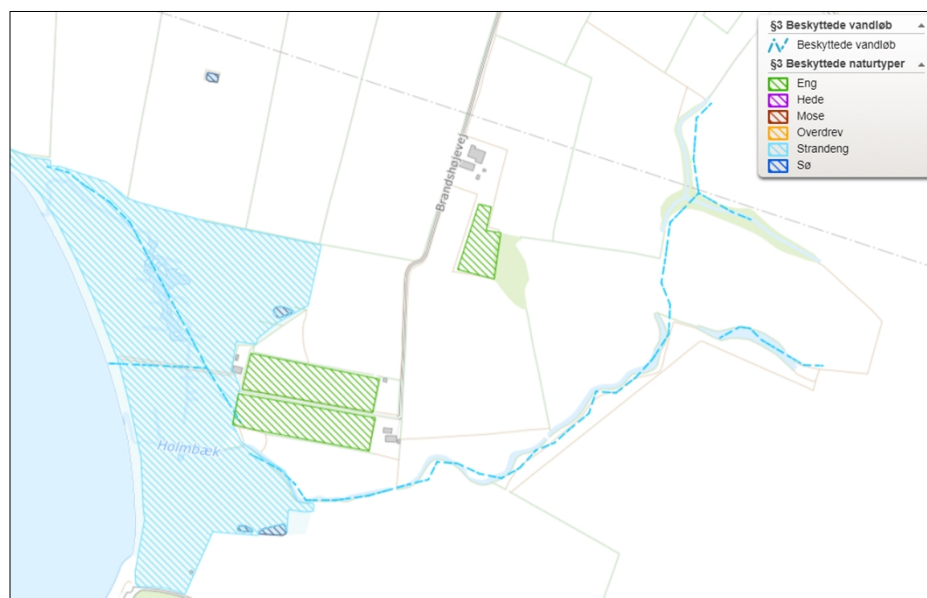
Realiseringen af projektet i Melved Bæk vil dermed forbedre mulighederne for at opnå statens miljømål om "god økologisk tilstand".

De delstrækninger, som projektet berører, er beliggende i områder med ingen risiko for okkerudledning.

Beskyttet natur

Vandløbet Holmbæk er et beskyttet vandløb i henhold til naturbeskyttelseslovens § 3.

Holmbæk løber på den nederste del igennem en strandeng beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, se figur 6. Projekttiltagene vil dog ikke berøre selve strandengen.

Figur 6. Oversigtskort af § 3 beskyttede vandløb og § 3 beskyttede naturtyper.

Der er givet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3 i forhold til vandløbet. Det er vurderet, at restaureringsprojektet har en naturforbedrende virkning, og at projektet kan gennemføres uden en væsentligt negativ påvirkning på naturtilstanden i området. Det blev vurderet, at ingen andre § 3 beskyttede naturtyper end vandløbet vil blive påvirket af projektet.

Målsat natur

Holmbæk har udløb i Als Fjord, som i Vandområdeplanerne 2021-2027 er et målsat kystvand og skal opnå god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Als Fjords nuværende økologiske tilstand for fytoplankton, rodfæstede bundplanter, bunddyr, iltforhold og vandets klarhed er henholdsvis ringe, ringe, moderat, ikke anvendelig og ikke anvendelig. Den samlede økologiske tilstand er ringe. Tilstanden for de nationalt specifikke stoffer er god, og den kemiske tilstand er ligeledes god.

Projektet vurderes ikke at have betydning for Als Fjord og vil således ikke påvirke muligheden for at opnå målopfyldelse.

Internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder)

Projektet er omfattet af bestemmelserne i habitatbekendtgørelsen. Der skal foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre projekter og planer kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jævnfør § 6 i habitatbekendtgørelsen. Dette gælder også, for den del af projektet der finder sted uden for Natura 2000-området, da det kan have betydning ind i Natura 2000-området.

Projektområdet ligger ikke i umiddelbar tilknytning til internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder), dvs. habitatområder, fuglebeskyttelsesområder eller Ramsar områder.

Der er over 3,5 km til Natura 2000-området Lilleskov og Troldsmose, der består af habitatområde nr. H189.

Området er udpeget som Natura 2000-område på grund af en række naturtyper og arter (se tabel 1).

Tabel 1. Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype.

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. H189	
Naturtyper	Bøg på mor
	Bøg på mor med kristtorn
	Bøg på muld
	Ege-blandskov
	Elle- og askeskov*
	Næringsrig sø
	Rigkær
	Strandeng
	Strandvold med enårige planter
	Strandvold med flerårige planter
Arter	Skæv vindelsnegl
	Stor vandsalamander

De udpegede naturtyper i Lilleskov og Troldsmose er særlig følsomme over for ændringer i hydrologien eller tilførsel af næringsstoffer. Projektet vurderes ikke til at være en trussel for udpegningsgrundlaget.

Skæv vindelsnegl findes både på tørre og våde lokaliteter såvel som tilgroede og åbne arealer. Arten kan påvirkes af ændringer på plantesamfundets struktur ved tilgroning samt græsning. Projektet omfatter ikke ændringer på ovennævnte forhold og det nærmeste fund af skæv vindelsnegl er over 5 km fra projektområdet.

Stor vandsalamander lever i vandhuller, men kan også ses på land. Vandhullerne skal være rene og lysåbne. Den er særlig sårbar for ændringer i hydrologien og udledning af næringsstoffer. Projektet medfører ikke negative ændringer på områdets hydrologi eller udledning af næringsstoffer i området.

På denne baggrund vurderer kommunen, at projektet ikke i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter forringer levevilkårene for de arter og naturtyper i udpegningsgrundlaget.

Bilag IV arter

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde, ynglested eller sporadisk levested i projektområdet. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt vores øvrige kendskab, vurderes det, at der er tale om følgende arter: Brunflagermus, dværgflagermus, sydflagermus, markfirben, spidssnudet frø, stor vandsalamander og løvfrø.

Ifølge habitatdirektivet må yngle- og rasteområder ikke beskadiges eller ødelægges.

Flagermusene yngler og raster i ældre træer med hulheder og løs bark samt i udhuse. I projektet fældes der ikke træer eller ændres på bygninger, der vurderes at være yngle- og rasteområder for flagermus.

Stor vandsalamander lever om sommeren i rene vandhuller som oftest mellem 50 - 2500 m². Om vinteren finder de vinterdvale i tilknytning til vandhullet gerne under grene, i jordhuller eller i selve vandhullet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller andre egnede rasteområder for stor vandsalamander.

Løvfrø yngler gerne i lavvandede vandhuller og vådområder som udtørre om sommeren. Løvfrøen raster typisk i brombærbuske, levende hegn og skovbryn. På lokaliteten findes der ikke lavvandede vandhuller eller vådområder. Derudover påvirker projektet ikke brombærbuske og levende hegn i tilknytning til egnede yngleområder.

Markfirben yngler typisk på sol-vendte skråninger med bar jord, sand og sparsom bevoksning. Om vinteren raster markfirben nedgravet i solvendte skråninger med veldrænede jorder. På lokaliteten findes ingen skrånning, og arealet omfatter i øvrigt ikke terrænelementer eller områder, der vurderes at være egnede som levesteder for markfirben.

Spidssnudet frø forekommer i moser på enge og fugtige steder i skove. Spidssnudet frø yngler i mange slags vådområder fra små vandhuller til store søer og fra overskyggede ellesumpe til lysåbne vandhuller. Ynglesuccesen er afhængig af, at der i tilknytning til ynglevandhullet kan findes enge eller moser, hvor ungerne kan finde føde. Arten raster nær ynglestedet. Projektet påvirker ikke vandhuller eller dertil knyttede enge og moser.

Samlet vurderes det, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter.

Afstrømningsmæssige og afvandingsmæssige konsekvenser af restaureringen

Projektet vil ikke få afvandingsmæssige konsekvenser i området. Sandfanget etableres så ind- og udløbskoten vil være den samme som i dag. Elletræerne placeres så de ikke virker indsnævrende på vandløbsprofilen.

Forhold til øvrig lovgivning

Der er i forbindelse med restaureringsprojektet foretaget VVM-screening på dette. Konklusionen på screeningen er, at projektet ikke er VVM-pligtigt.

I forbindelse med restaureringsprojektet er der givet dispensation fra naturbeskyttelseslovens § 3.

Det er vurderet, at projektet ikke kræver en landzonetilladelse.

Klagevejledning

Tilladelsen kan i henhold til vandløbsloven påklages til Miljø- og Fødevareklage-nævnet af:

- den, afgørelsen er rettet til,
- enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald og
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.

Klagefristen er 4 uger fra afgørelsen er meddelt dvs. **senest den 18. juli 2024.**

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet inden klagefristens udløb.

Du klager via klageportalen, som du finder via www.naevneneshus.dk. Du logger på klageportalen med Nem-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune via klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I klageportalen sendes din klage automatisk først til Sønderborg Kommune. Hvis Sønderborg Kommune fastholder afgørelsen, sender kommunen din klage videre til behandling i nævnet via klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er blevet fritaget for brug af klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune. Kommunen videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter om, du kan fritages.

Betingelserne for at blive fritaget kan ses her: <https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/til-foersteinstanser/fritagelse-fra-klageportal/>.

Er der spørgsmål til denne afgørelse, er I velkomne til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Ludvig Dyremose
Telefon: 27 90 54 94
E: ludy@sonderborg.dk

Afgørelsen sendt til:

Bredejere inden for projektstrækningerne

Danmarks Naturfredningsforening: dnsouenderborg-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk –

lbt@sportsfiskerforbundet.dk - sydoestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Friluftsrådet: lokalraad@friluftsradet.dk - soenderborg@friluftsradet.dk

Vandplejen A.N.A., Rudi Haupt: mr.haupt@outlook.dk